

Forfatter: Birkeland, Michael

Titel: BREV TIL: Christensen, Hakon; Christensen, Thorvald FRA: Birkeland, Michael (1849-03-01)

Citation: Birkeland, Michael: "BREV TIL: Christensen, Hakon; Christensen, Thorvald FRA: Birkeland, Michael (1849-03-01)", i *Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)*, Steenske Forlag, s. 35. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002069799-000-shoot-L002069799000006.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Rigsarkivar Birkeland (1848-1879)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

TIL D'HERRER STUD. ART. HAKON OG TH. CHRISTENSEN.
Kristiania d. 1ste mars 1849.

Min kjære Thorvald.

Du har nok længe ventet på brev fra mig, min snille ven, fordi du efter opgjort regnskab har et tilgode; men jeg må gjøre dig opmærksom på, at mine breve ere vidløftigere end dine. Du kan jo kaste bort noget af din vidløftighed, vil du sige, og spare mig for meget unyttigt og kjedsommeligt vrøvl, — men lettere sagt end gjort.

Hvad skal jeg tale om? — Nu, den demokratiske klub kan vi jo tage fat på. Rigstidenden har jo allerede alluderet til den, og det tjenstvillige rygte har sikkerlig også underrettet Stavangeriensere derom. Du kan aldrig troe, hvilke overdrevne og skrækkelige rygter her i byen circulere om den; navnet demokratisk udledes ikke længere her i Chr.ania af δῆμος, folk, men af δαίμων, djævel; demokrati altså = djævleherredømme — bevis nok på, hvilken ånd der hersker her. — Den demokratiske forening er stiftet af advokat Kildal, proc. Gaarder m. fl. og har til formål på lovbunden måde at virke til folkefrihedens udvikling. Da den endnu ikke selv har publiceret sin tilværelse, tæller den endnu ikke synderlig mange medlemmer; jeg er underhånden privatim kommen ind i foreningen. I det næstsidste møde, da lovene diskuteredes, fremkom Gaarder med flere forslag, der viste, at om han end er en god lovfortolker, så er han dog ingen god lovgiver, og kom derved lidt efter lidt i strid med alderspræsidenten, Gløersen, der ikke forstod spøg. Sagen endte med at Gaarder gik sin vei med de ord, at han ikke vilde være i en så „pøbelagtig“ forening. Denne Gløersen har ikke alene skilt foreningen ved Gaarder, men ogsaa skaffet et mindre velkomment medlem ind i samme, A. B. Stabell, som nok vil modsætte sig de høie herrers plan at grunde et nyt blad, der kunde træde istedetfor Morgenbladet. Stemningen med hensyn til Stabell characteriseres derved, at da valget paa embedsmænd skulde s. 36foregåe (kuns omtr. 25 medlemmer vare tilstede), fik Stabell og exam. jur. S. Bakke ligemange stemmer til 4de directeur; ved fornyet valg seirede dog Stabell med 11 Stemmer mod 9. Det gik ellers meget hyggeligt og morsomt til i forsamlingen. Om du selv ikke har synderlig interesse for sligt, så tænkte jeg du af din fader kunde fåe oplysning om de personer, du ikke kjender von hørensagen.

Men kolera glemte jeg rent! I ere vel meget bange der i Stavanger, kan jeg tænke; det er ogsaa en slem gjæst, men godt var det dog, at rygtet om den sorte død i Bergen viste sig ugrundet. Sandberg er overordentlig ræd for kolera!

Holfeldt fik for nogle dage siden brev fra Stavanger, der indeholdt noget, som han sagde var det curiøseste, han havde hørt her. Hvad kan det vel være? For Guds skyld, sig mig det, og for Sandbergs skyld; han plages skrækkelig af nysgjerrighed.

Nu, har du lært meget tydsk? Det vil jeg sige dig, at man til anden eksamen bruger meget tydske lærebøger i forskjellige fag, især i fysik og kemi.

Jeg troer ikke jeg har fortalt dig noget om Åsmund Olafson Winje, han som var ude i Morgenbladet med en kritik over „Nytårsfarcen“. Det er en gammel skoleholder fra Winje i Thelemarken (fra det samme præstegd. som Møllargutten); han har været Jåbæks lærer, og agter nu at gåe op til artium dette år — han bliver altså din artiumskammerat. Flink fyr skal det være, og jeg syntes ogsaa at hans kritik af „Nytårsaften“, var meget velskreven (jeg er ganske enig med ham). Nu har ogsaa Monrad i Langes tidsskrift fældet næsten den samme dom om stykket. Forøvrigt skal Winje være en protegé af Stabell, der skal holde ham her i Christiania; nu siger man ogsaa at han, W., skal have 25 Sp. månedlig som Morgenbladets medarbeider.

Siden jeg taler om Stabelis protegéer, så vil jeg tilføie, at man taler om, at prof. P. A. Munch skal høre til dem; fordi Stabell skal have understøttet ham i en pengefor-s. 37legenhed (Munch sidder eller har ialfald siddet i dyb gjeld), skal han have slået sig til Morgenbladet, blevet dets medarbeider. etc. etc. Vankelmodig og ustadig skal han være, som du vil have seet af de uforskammede angreb på ham i Rigstidenden. Også i en anden ting skal han have skiftet mening; han vil nemlig nu arbeide paa indførelsen af et eget norsk skriftsprog, og i denne hensigt skal han have forenet sig med sognepræst Landstad, der skal udgive norske folkeviser, og Ivar Aasen, der snart skal komme med sit lexikon over det norske almuesprog. Den samtale i almuesproget, som for en tid siden stod i Morgenbladet, var skrevet af I. Aasen.

Den 24de februar, den franske republiks fødselsdag, bestræbte jeg mig blandt andre meget ivrig efter at fåe et lag istand blandt studenterne. Men ak, forgjæves! Husk på hvad der står i bibelhistorien om Josias: „men vel måtte han erkjende“ etc. Men en anden gang!

Men sand for Herren! nu veed jeg slet ikke mere at skrive om, og endnu er jeg ikke kommen mere end halvveis paa papiret. — Nu har jeg fået dit brev frem. Hvorledes var det, at V. Arentz prostituerede sig paa eders theater? Hvorledes er det med hans opbankningssag? — Du spørger om jeg er skandinav? Nei, Gud skee lov! Hvad E. Bøgh anbelanger, da skal han være dansk (student — sagde man —, men det er nok ikke sandt), opholdt sig en tid i Skåne i en skuespillertrop, blev siden portrætmaler og så vidtberømt vaudevillemager udi Norge. Jac. von der Lippe, søn af biskoppen, foreslog ham til æresmedlem af samfundet;

men da han var dum nok til at skrive opfordringen til direktionen desangående ind i en protokol, der lå til eftersyn for alle, indsendtes der en petition om at blive forskånet for ham. Lippe blev høist forbittret, men vi slap for Erikus van der Bøegh. — Du spørger om cand. jur. M. G. R. Rask er gal; det er nok ikke så langt derfra. Så du opfordringen fra ham til Nathanson i Kbhvn. — i Rigstidenden? Den opsats, som stod i Christianiaposten for nogen tid siden om det suspensive veto, undertegnet M. R., skal dog ikke være af ham, men s. 38derimod af Munch Ræder. — Igår hørte jeg Rolf Stimand (o: R. Olsen), et menneske, som jeg finder det fornødent at fralægge mig alt bekendtskab med, fortælle, at Erik Bøgh havde stjålet flere af sine vers og melodier fra et svensk stykke, af Dalin troer jeg han sagde. Men om det er sandt, det er et stort spørgsmål.

—

Lev vel! Gid Stavanger så meget som muligt må forskånes for kolera! Adieu!

Din

M. Birkeland.

1ste mars 1849.

Hakon! Hakon! Hvorfor brummer du så forfærdelig, fordi jeg ikke har havt tid til at skrive så ofte specielt til dig, som jeg ønskede? Hakon! Hakon! Jeg troede dig fornuftigere end som så. Husk på, du har heller ikke skrevet så forfærdelig mange breve!

Hvordan går det paa skolen? Hvilke vil blive dimitterede? Skal ikke skolen snart blive udvidet? Er der mange, som vil lade sig dimittere privat? Kommer den ækle Lønning, din svorne fiende, med?

Sandberg spiller kort akkurat som om han var hjemme. Ofte sidder han lange timer oppe i samfundet og spiller schak. Læser han af og til i en bog, så er det sikkerlig en morskabsbog. Jeg begriber sand for Herren! ikke hvorledes mennesket kan holde ud sligt leben! Har du ikke noget nyt, som jeg kan fortælle ham? Han plages nemlig af den skrækkeligste nysgjerrighed efter at vide nyt fra hjemmet! Bange for kolera er han også!

Holfeldt er en utålelig lei personage. Gud give at jeg [ikke] havde lært dette menneske at kjende!

Skriv mig snart til, at jeg kan have noget at svare dig; thi nu veed jeg ikke hvad jeg skal skrive om.

Farvel, min snille ven! Adieu!

Din

M. Birkeland.

Tør I gåe paa skolen nu i koleratiden?

Ere I ikke bange for smitte nu?